

Starodruki cenne księgozbioru Biblioteki Głównej Papieskiego Fakultetu Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu, opracował Adam Skura, Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu, Wrocław 1993, ss. 168

Biblioteka Papieskiego Fakultetu Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu doczekała się opracowania starych druków. Posiada ona ponad 120 tysięcy dzieł, w tym prawie 4400 starych druków. Nie ma w nich inkunabułów i nieliczne są druki z początku XVI wieku. Znaczna część to druki z siedemnastego i osiemnastego wieku. Zbiór ten w przeważającej części to teologia, ale są także dzieła z prawa, historii i filologii, głównie teksty literatury klasycznej. Nieznacznie reprezentowana jest medycyna, geografia oraz inne dziedziny, w których napotykałyśmy wydania interesujące, np. Jana ab Indagine *Introductiones apotelesmaticae in physiognomiam, complexionem hominum, astrologiam naturalem, naturas planetarum...* wydane w Strassburgu w 1622 roku.

Przedmiotem pracy Adama Skury były druki rzadkie i cenne, ujęte w formie katalogowej. Pierwsze katalogi cennych druków bibliotecznych zaczęły się ukazywać w XIII wieku. W Polsce, bibliotekarz Załuskich, Jan Daniel Janocki, wydał w latach 1747–1753 *Nachricht von denen in der hochgräfl. Zalusckischen Bibliothek sich befindenden raren polnischen Büchern*. Natomiast pierwsza uniwersalna bibliografia druków rzadkich i cennych, autorstwa Jacquesa Charlesa Bruneta (1780–1867), została przygotowana na początku XIX wieku. Wydany katalog Biblioteki PFT i MWSD posiada układ alfabetyczny według haseł autorskich oraz haseł tytułowych dla dzieł anonimowych lub prac zbiorowych.

Bardzo cenną przedmowę, wprowadzającą czytelnika w świat starych druków znajdujących się w księgozbiorach kościelnych na Śląsku, napisał ks. Józef Mandziuk – profesor Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W rozdziałach poświęconych proveniencji, ośrodkom wydawniczym, językowi śląskich starodruków, oprawom i czytelnictwu, ukazuje znaczenie książki w kulturze dawnych wieków na ziemi śląskiej. Dołączona bibliografia prac ks. J. Mandziuka poświęcona dziejom książki na Śląsku pozwala na pogłębianie studiów w tym kierunku.

Kończąc przedmowę, ks. J. Mandziuk zauważa, że istniejące na Śląsku współczesne instytucje kościelne kryją z pewnością jeszcze wiele „kosztowności” w postaci starych druków. Należy wyrazić nadzieję na rychłe ich odkurzenie, uporządkowanie i opracowanie, co pozwoli na ich ocalenie i udostępnienie współczesnemu czytelnikowi i badaczowi.

Jednocześnie trzeba dodać, że informacja o wspomnianej wyżej przedmowie powinna być zamieszczona na karcie tytułowej omawianej publikacji.

Ważną i pożyteczną rzeczą byłoby ponumerowanie wszystkich starodruków, co ukazałoby ilość opracowanych dzieł. Także zamieszczenie indeksu rzeczowego umożliwiłoby czytelnikowi odszukanie np. starych druków z prawa lub z innej dziedziny.

Niewątpliwie trzeba powiedzieć, że wydany katalog jest godny odnotowania na rynku wydawniczym. Jest to cenna pomoc dla studiujących np. teologię, pozwalająca na wstępne korzystanie z katalogu cennych starodruków w zaciszu własnej pracowni.

Jan Dąbrowski